

Tėvynė

Nr. 28

New York, N.Y. -10001- 1971 m. July-Liepos 23 d.

64 metai

JAUNIMO KUOPOS SVARBIOS SUSIVIENIJIMUI

JIS PASIRENGĖS GINTI LIETUVOS GARBĘ SPORTO AIKŠTĖJE.

Prezidentas Nixonas vyks į Komunistinę Kiniją

Prezidento patarėjas Henry Kissinger slapta, savo plačiai paskelbtos kelionės metu, spaudos atstovams paskelbęs, kad susirgo, nuvyko į Pekiną ir iš komunistinės Kinijos premjero Chou En-Lai gavo kvietimą prezidentui Nixonui aplankyti Kiniją. Prezidentas viešai pareiškė, kad kvietimą priėmė ir 10 mėnesių bėgyje numato aplankyti Pekiną. Šis sensacinio pobūdžio žygis padarė didelį įspūdį.

WASHINGTONE: Lygiai demokratai, lygiai republikonai sveikina šį sumanymą. Nurodoma, kad prezidentas laimi laiką ir nebus privirstas anksčiau, negu apskaičiuojama, ištraukti kariuomenę iš Vietnamo. Jis aplamai, žymiai sustiprina savo pozicijas. Viešai paskelbtas pranešimas Pekine sako, jog šios kelionės tikslas - normalizuoti santykius tarp abiejų kraštų, o taip pat pasidalinti mintimis apie abiem kraštams rūpimus reikalus.

PEKINE: Pranešimas apie Nixono kelionę išspausdintas oficioze tik keleta sakinių.

Viešai šiam įvykiui neteikiama daug reikšmės. Bet piliečiai šį reikalą gyvai svarsto.

Pažymėtina, kad greta kalbamo pranešimo, tame pat laikraščio puslapyje buvo taip pat ir straipsnis apie Amerikos imperialistinius užmojus.

MASKVOJE: Tyla. Tik trumpos telegramos išspausdintos Maskvos laikraščiuose. Tuo tarpu komentarų nėra. Bent iki šiam momentui.

TAIWAN-FORMOZA: Tautinės Kinijos valdžia aiškiai nusiminus. Žinoma gi, kad būsimos derybos palies jų interesus. Pekinas patieks kietus reikalavimus. Juk visada buvo reikalaujama, kad Amerika atimtų savo kariuomenę iš Formozos. Nacionalinės Kinijos spauda karčiai primena, kad gali būti sugriautas pasitikėjimas seniems pažadams, kad seni draugai gali pasilikti svetimi ir net priešingi vienas kitam. Ten kalbama, kad politikierių žaidimas gali čia nepasibaigti, kad ir kiti tvirtai duoti pažadai, gali būti užmiršti ir paniekinti. Tad, sakoma, šio politikierių žaidimą pradėjus, galės nukentėti ir nusivilti nemaža kitų tautų, kurios tikėjosi sau pagalbos.

KADA SLA VEIKĖJAI PASTATYS ŠIUO METU SAU KLAUSIMĄ: - KAS LABIAUSIA AKTUALU SUSIVIENIJIMO DARBE, JIE TIKRAI NUSPĖS, JOG JAUNIMO KUOPŲ STEIGIMAS DABAR LABIAUSIAI REIKALINGAS.

Juk visais laikais mūsų Susivienijime buvo skatinamas jaunimo dalyvavimas Susivienijimo darbuose. Gaudami jaunus veikėjus, atgaiviname ir sustiprinome savo organizaciją. Lygiai ir dabar turime pirmoje eilėje galvoti apie jaunimo kuopų steigimą ir didesnio skaičiaus jaunuolių, kurie jau pasireiškė visuomeniniuose darbuose, įjungimą į mūsų gretas. Turime dabar daugybę progų susitikti su SLA veikėjais. Tad iškelkime ir svarstykime jaunimo kuopų reikalus.

Kiekviena žymesnė lietuvių kolonija gali įsteigti jaunimo kuopą, arba sudaryti prie esamos reguliarios kuopos jaunimo skyrių. Juk turime puikų jaunosios kartos prieauglį, kuris pasirodo veržlus ir aktingas lietuviškų reikalų vykdyme.

* ARGENTINOS MAIŠTININKAI, kurių buvo tik 15, užpuolė miestą Santa Clara ir sugrūdo į vietos kalėjimą 50 asmenų, tame tarpe ir patį policijos vadą. Net 500 kareivių buvo pasiūsta gelbėti padėti. Svarbiausia, kad maištininkai iš vietos banko buvo pagrobę 34,000 dolerių. Pinigus pavyko atimti ir buvo sučiupti šeši maištininkai. Kiti automobiliais paspruko.

* CHILĖS prezidentas Salvador Allende, pasirašė šios šalies konstitucijos priedą, kuris valdžią įgalina konfiskuoti Amerikos didžiasias bendroves, kaip pavyzdžiui - Anaconda, Cerro ir kt. Šios bendrovės veikė pagal tam tikrą susitarimą tarp JAV ir Chilės. Jos buvo valdomos sudarytų iš Amerikos ir Chilės piliečių valdybų.

* PREZIDENTAS NIXONAS pasirašė įstatymą, kuriuo pasiremiant bus aprūpinti darbu 150.000 asmenų. Tai esąs pirmas tos rūšies patvarkymas nuo 1930 metų, kai prezidento Rooseveltto laikais buvo įsteigta Viešųjų darbų administracija. Šio įstatymo įgyvendinimui teks išleisti 2.25 bilijonų dolerių. Darbas bus suteikiamas arba bedarbiams, arba gaunantiems pašalpas. New Yorkas tikisi gauti 60 milijonų dolerių ir galėsias aprūpinti darbu 5,000 asmenų. Prezidento Nixono žodžiais kongreso vadai šiam žygiui linkę pritarti. Pirmoje eilėje bus stengiamasi suteikti darbą jaunuoliams. Bedarbių skaičius vis augo dėl ekonominių sunkumų, pasireiškusių visoje šalyje. Tad buvo būtina šį įstatymą išleisti.

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numerui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Sutartinas darbas visada sėkmingesnis

Nusiminti netenka. Lietuvių visuomenė šioje šalyje tebėra pakankamai veikli ir jos vykdomi darbai dažniausia esti sėkmingi. Suorganizuoti plačios apimties sumanymus ir sutelkti didesnius skaičius visuomenės tai jau nemaži laimėjimai. Tais pasisekimais mes visi džiaugiamės. Šalia to, mums esti džiugu, kai ir svetimieji mūsų geras pastangas ir vykusius laimėjimus įvertina ir pastebi.

Tačiau reikėtų pagalvoti, ar mūsų viešame darbe viskas tobulai atliekama, ar negalima pasiekti dar didesnių rezultatų. Nesigilinant į kitas aplinkybes, šiuo tarpu norėtūsi atkreipti dėmesį į tai, jog tarpais pasitaiko kai kurių organizacijų ar srovių gyvenime per didelis vienos ar kitos srovės dominavimas. Tiesa, atskira srovė kartais pasi-džiaugia, jog ji visus kitus mūsų visuomenės sluoksnius "nugalėjo" ir veikia, pati viena vadovaudama ir imdamasi dėl tos veiklos atsakomybę.

* * * * *

Maža to, kad jaučiamas kitų srovių ir kitokio nusistatymo lietuvių kai kuris nepasitenkinimas. Bet dar blogiau, kai tam tikri sluoksniai pradeda atšalti ir ne taip uoliai kaip reikėtų, dalyvauti bendruose lietuviškuose darbuose. O per tai ir pradėtų darbu vaisiai tam tikrame laipsnyje numazėja. Tai kenksminga jau šiandieną, o dar liūdniau darosi žvelgiant į ateitį.

* * * * *

Jeigu panašūs reiškiniai, kaip čia nuskaita, pasitaiko kitose organizacijose, tai mūsų Susivienijime, pagal dešimtmečiais įsigyvenusias tradicijas, visada ir pastoviai veikiama sutartinai. Kiekviena patriotinė lietuvių srovė mūsų organizacijoje laisvai reiškiasi ir dirba greta kitų srovių, kurios pasireiškė lietuviškame šios šalies gyvenime ir taip tariant, įgijo pilietines teises.

Sutartino darbo rezultatai, kaip jau mūsų išcivijos istorija įrodė, yra našiausi ir vei-

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* P. VIŠČINIS, Bostono lietuvių radio programos "Laisvės Varpas" vedėjas, paskelbė kvietimą įsirašyti į jo programos rėmėjus. Nes ši radio programą kitaip negali išsiversti.

* EMILIJA PUTVINSKAITĖ-PUTVYTĖ, Šaulių Sąjungos kūrėja V. Putvio duktė, Brown universitete, Providence RI, gavo slavų kalbų magistro laipsnį.

* ALEKSANDRAS ČAPLIKAS praneša, kad Juozo Krasinsko žmona Ieva, kuriai buvo padaryta operacija, dabar sveiksta.

* LIETUVIŲ BAKUŽĖ, kuri nuolatos veikdavo Brockton Fair parodoje ir kur buvo išstatomi lietuvių tautodailės eksponatai, šiais metais uždaryta, nes niekas nepasirūpino jos atidarymu.

* ŠV. ROKO pašalpinė draugija, kuri Cappy da Silva turėjo klubą, dabar savo namus pardavė už \$ 15.000 ir pinigus pasidalino. Kiekvienas šios draugijos narys gavo po šimtą dolerių.

* "VILNIUS" - lietuvių paviljonas Toronto karnavale, tautybių savaitės metu sulaukė didelio svetimtaucių dėmesio. Programoje dalyvavo tautiniai ansambliai - Toronto "Gintaras" ir Hamiltono "Gyvataras".

* DR. P. ZALATORIS, pastovus "Tėvynės" bendradarbis sveikatos skyriuje, tam tikrą laiką turėjo praleisti Mother Cabrini ligoninėje, dabar sveiksta ir tikisi greitai grįžti namo.

* ŠIAULIUOSE birželio 20 d. buvo surengta pirmoji Lietuvoje puodų paroda-mugė. Dalyvavo apie 60 puodų gamintojų. Geriausiu puodžium buvo paskelbtas Jonas Paulauskas iš Kuršėnų, o jo antrininku Aleksas Valiušis iš Utenos. Puodžiai, pasirodo, gamina iš molio ir žaislus, kaip pav. riestaragius avinėlius bei gaidelių švilpynes.

* -RIMANTAS LUKŠA Vilniuje, J. Tallat-Kelpšos aukštesnėje muzikos mokykloje iš prof. Konrado Kavecko gavo jau tūkstantąjį diplomą, įgalinantį jį vadovauti chorams.

.....
kimas duoda puikiausius rezultatus. Juk tikrai mūsų Susivienijimas pasidarė pati didžiausia lietuvių tarpe organizacija tik dėka šio giliai suprasto tolerancingumo principo, kuris buvo visais laikais ir dabar nuolatos taikomas mūsų veikloje.

Dar daugiau galima pridėti, kad mūsų organizacija tuos ilgus savo veiklos dešimtmečius buvo sutartino visų patriotinių lietuvių srovių darbo žadintoja ir rėmėja. Jau daug laiko praėjo nuo to momento, kai ir kitos organizacijos panašius pagrindus savo darbuose praktikuoja ir joms daugiau, negu kam kitam sekasi.

Suprasdami mūsų Susivienijimo nuopelnus turime jo darbus remti ir jo vardą laikyti pagarboje.

* * * TĖVYNĖ 2

* BARBOROS KEBLAITIENĖS dešimties metų mirties sukaktuvės artimųjų tarpe paminėtos Detroite. Ji buvo viena žymiausių mūsų Susivienijimo veikėjų, ypatingai uoli vajaus darbe. Ji surasdavo daugiau naujų narių, negu daugelis kitų organizatorių. Taip pat ji veikė ir kitose lietuvių patriotinėse organizacijose.

* SANTA MONICA Lietuvių Klubas liepos 31 d. rengia literatūros vakarą, kuriame dalyvaus iš Bostono Antanas Gustaitis, Aleksandra Gustaitienė, o taip pat vietinės jėgos: Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis ir Juozas Tininis.

* ONA IVAŠKIENĖ iš Bostono mokytojavo tautinių šokių kursuose Chesterton, Ind. Keturiolikos dešimtys jaunuolių pakankamai išlavinti tuose kursuose ir galės vadovauti tautinių šokių ansambliams.

* M.K. ČIURLIONIO galerijoje Kaune įvyko Lietuvos peizažo paroda, kurioje dalyvavo 60 dailininkų. Pažymėtina, kad dabartiniu metu esantieji meno įstaigų vadovai, o taip pat ir spauda šią parodą pritikavo, nurodydami, kad ji nesanti surišta su dabartinėmis nuotakomis. Atseit, trūko propagandinių motyvų.

* ROBERTAS SELENIS parašė laišką lietuvių studentų vardu į "Detroit News", kuriame ragino JAV vyriausybę Jungtinėse Tautose išskirti Baltijos valstybių klausimą.

* JONAS PABERŽIS Šveicarijoje, Zuericho mieste surengė savo kūrinių parodą. Jis yra gimęs Šveicarijoje, jo tėvas lietuvis, o motina šveicarė.

* DAINININKĖ ADELĖ DRUKTENAITĖ liepos 18 d. dalyvaus Los Angeles Pavergtų Tautų savaitės parengime.

* RIMANTAS SABAS kreipiasi į Amerikos lietuvius ir siūlo su juo susirašinėti. Jam dabar yra 17 metų. Jis gali rašyti lietuviškai, rusiškai ir vokiškai. Jo adresas toks: Rimantas Sabas, Kaunas -2, Sodų gatvė Nr. 18/1.

VILNIUJE išleista stambi knyga "Teatrinės minties pėdsakais", pėmai visiškai dingę iš knygų lentynų. Knygą sudarė ir redagavo Ant. Vengris, ją paruošė Liaudies meno rūmai, taklininkavo visa eilė teatrologų. (E.)

Vienas iš Algirdo Grigaičio foto-parodos įspūdingųjų vaizdų.

Vasarą daug progų organizatoriams naujų narių surasti

Greitai atsiliėpkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Detroit, Mich.

Vliko seimas įvyks gruodžio 4-5 dienomis Detroite, Lietuvių Namuose. Š.m. liepos 10 d. Kazys Veikutis, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovas, Lietuvių Namuose buvo sukviėtas Detroite reziduojančių Vliką sudarančių politinių grupių ir spaudos atstovų informacinį pasitarimą, kuriame buvo išrinkti Vliko seimui ir banketui ruošti vadovai ir prezidiumas.

10 politinių grupių, kurios įeina į Vliką atstovai sudarė Vliko seimo ruošimo komitetą. Į šio komiteto prezidiumą išrinkti: Kazys Veikutis - pirmininkas, dr. Vincas Misiulis - sekretorius ir Antanas Sukauskas - narys.

Vliko seimas ir banketas įvyks Lietuvių Namuose gruodžio 4 ir 5 d. Gruodžio 4 d. seimas prasidės ir vyks iki priešpiečių (2 v.) viršutinėje salėje, o po priešpiečių bus perkeltas į žemutinę salę.

Banketas bus rengiamas su menine programa ir šokiais viršutinėje salėje. Visas jo pelnas bus skiriamas Brazinskams gelbėti. Taip pat bus padaryta su Brazinskių atvaizdais emblemų ir jos bus platinamos, o gauti už jas pinigai irgi skiriami Brazinskių reikalui.

Banketui ruošti komisijos vadovu pakviestas Antanas Sukauskas ir jam pavesta į šią komisiją kitus narius pačiam pasirinkti ir pasikviesti.

Spaudos ir informacijos komisijos (amerikiečių spauda ir televizija) vadovu pakviestas Bernardas Brizgys ir šiai komisijai reikalingus kitus asmenis pats pasirenka.

Informaciją lietuviškoje spaudoje teikti yra kviečiami laikraščių korespondentai.

Ryšium su įvykstančiu Vliko seimu daugiau informacijų galima sužinoti pas Kazį Veikutį,

8934 Milner Str., Detroit, Mich. 48213, tel. 924-6469.

x x x x x

LŠST centro valdybos pranešimu, birželio 19 d. New Yorke įsisteigė Simo Kudirkos šaulių kuopa. Kuopos valdybą sudaro: pirmininkas Antanas Reventas, I vicepirm. Vaclovas Butkyš, II vicepirm. Zigmąs Dičpinigaitis, švietimo ir kultūros reikalų vadovas Julius Kumpikas, išdininkas Kazys Bačiauskas, parengimų ir šaudymo sporto vadovas Jurgis Sirgėdas ir sekretorė Adelė Poderienė.

x x x x x

Jonas ir Valė Ruzgiai su dukrelėmis Ramune ir Aida iš Anaheim, Kalifornijos, buvo atvykę į Detroitą ir svečiavosi pas savo tėvus - Oną ir Antaną Ruzgius ir Stefą ir Praną Juškas. Liepos 14 d. Jonas ir Valė Ruzgiai išvyko atgal į Kaliforniją ir išsivežė ten tėvus Oną ir Antaną Ruzgius nuolatiniam apsigyvenimui.

A.Grinus

Boston, Mass.

Seniausia lietuviška radio programa Naujojoje Anglijoje, rengia savo 37 metų sukaktuvinį pikniką sekmadienį, rugpjūčio 8 d. Romuvos Parke, Brocktone.

Programa prasidės 4 val. po pietų. Programoje dalyvaus tautinių šokių grupė, vadovaujama Onos Ivaškienės. Svečiai šiomet bus arių šokėjai, vadovaujant Rita O'Shea. Bus "Miss Lithuania of New England" rinkimai, taip pat bus šokių varžybos, grojant R ir M Trio orkestrui iš Worcesterio. Gražuolę ir geriausius šokėjus rinks komisija: Aleksandras Chaplikas, Ona Ivaškienė, Laima Kontautienė, Juozas Lairis ir Juozas Lubinas.

Louise Day Hicks, kandidatė į Bostono miesto mayorus, dalyvaus piknike ir įteiks dovanas. Skanūs lietuviškus valgius gamins žinoma ir populiari šeimininkė Monika Plevokienė.

Pirma dovana - automobilis, dovanotas J.Kairio, Fitzmaurice Motor Sales ir Service savininko iš Brocktono. Bus ir daugiau dovanų.

Busas išeis nuo Liet. Piliečių Klubo, 1:30 val. p.p. Jį išleis Stasys Rackevičius. Buso kaina į Romuvos Parką ir atgal - \$ 2.00. Bilietas į pikniką suaugusiems \$ 1.00, vaikams 50 c.

Tarkitės dabar susitikti su giminėmis ir draugais, šiame vienatiniame piknike Romuvos Parke. Visus kviečia

STEPONAS IR VALENTINA MINKAI

Akrón, Ohio

SLA 198-354 kuopų piknikas bus ne rugpjūčio 17 d., kaip klaidingai pas mus buvo paskelbta, bet rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Nellie Tucker darže, 4505 Rex Lake Dr., 1 val. p.p.

Nellie K. Lawrence

"TĖVYNĖS" REDAKCIJAI

Aš, J.M.Pečiulis, SLA 131 kuopos sekretorius, labai nudžiugau pamatęs "Tėvynės" 24 numeryje Rudaminos Piliakalnio aprašymą. Tenai man vaikystės dienomis teko laiptoti. Jeigu būtų gyvas Stasys Vitaitis, tai jums pasakytų tą patį. Vitaitis augo Strumbagalvių kaime, o aš Virbalų kaime. Rudamina buvo mūsų bažnytkaimis, ten buvo ir valsčiaus raštinė. Labai daug turiu atsiminimų iš jaunystės dienu. Visą savo gyvenimą viena sau galvojau - aprašyti Rudaminos valdininkus ir kunigus, bet pasenau ir viskas paliko tik mintyse. Linkėdamas jums sėkmės.

Su gilia pagarba

J.M.Pečiulis, Walpole, Mass.

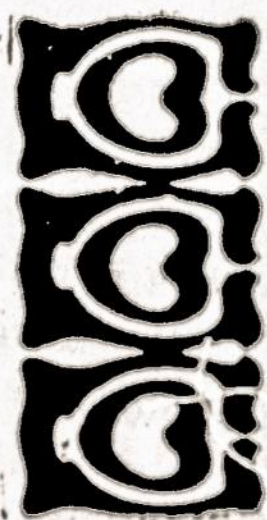
RENGIAMAS LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, š.m. lapkričio 14 d. pradedamas nepriklausomos Lietuvos kariuomenės 53-jų metų įkūrimo sukakties minėjimas. Ta proga, bus pagerbti Lietuvos kariuomenės kūrėjai-savariai ir muziejuje pakabinti žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę karių didvyrių paveikslai. Stengiamasi dekoruoti būsimą apeigų salę. Menininkai tapytojai, kas turi tinkamų paveikslų, maloniai prašomi juos muziejui paskolinti.

Paskiri asmenys ar organizacijų vadovai, prašomi, laiškais ar telefonu, dėl dalyvavimo šiose patriotinėse iškilmėse, susižinoti su muziejaus kuratorium Konstantinu Petrausku.

Lietuvių Dainų Šventėje ypatingo įspūdžio padarė jaunųjų dainininkų, daugiausia lituanistinių mokyklų auklėtinių atliekamos dainos. Vaizde matome šio jungtinio choro dalyvius.

Kodėl daug skyrybų Lietuvoje

Vienas teisininkų "Komj. Tiesoje" klausia: kodėl skyrybų tiek daug? Pateikiamos kelios Vilniuje gyvenančio teisininko išvados: Viena, nemažai žmonių išsiskiria per jauni susituokę. Be to, jaunose šeimose dažnai atsilanko šeimyninės neištikimybės šmėkla. Šeimas sudaro armija, mokslas, įvairios ekspedicijos... Be to, viena svarbesnių priežasčių skyryboms laikoma - trumpa pažintis prieš susituokiant... Pagaliau, didelė visų šeimų rykštė - girtuokliavimas.

Šeimos išsiskiria ir dėl savotiškų, net neįtikėtinų priežasčių. Pvz., Vilniuje yra žinomas žmonos skundas advokatui - vyras, lyg viduramžiais ar kur nors Rytuose, surašęs dokumentą, sutartį dėl žmonos teisių ("Aš įsipareigoju nesikišti į jo santykius su jo draugais, gerai elgtis su jo motina" ir tt.). Kitos šeimos orientuojasi į susituokiančių tėvus - jie aprens, padės, aprūpins... Pavyzdys: "kadangi vienas vestuves kėlė nuotakos tėvai, dalinant turta, jaunojo šeima turėjo sumokėti po 4 rublius nuo kiekvieno svečio, kurį ji pakvietė". Tai tikrovė Vilniuje ir dėl to taip pat šeimos įra. (E.)

PIKTINASI KEIKSMAŽODŽIAIS

J. Aštrauskaitė, Saulėtekio mokinė, pasiiktinusi vaikinų keiksmožiais rašo: "Keikiamasi šeimose, ypač tose, kur dažnokai išgeriama. Keikiamasi darbovietėse, sporto aikštelėse, bet kur. Ir tuo niekas nesistebi... Daug kuo kaltos ir pačios merginos. Dažnai pačius 'riebiausius' anekdotus išgirsti iš merginų ir moterų lūpų. Nepaisoma, kad anekdotų klausosi net mažamečiai vaikai... Grubiai elgtis vyrus paskatina ir iššaukiantis kai kurių merginų elgesys..." Apie studentus ji teigia: "Didelė dalis studentų gyvena taip, kaip išmano. Ypač pirmuosiuose kursuose, nutolę nuo namų, nuo bet kokios kontrolės ar atsakomybės".

M. Karvelytė, vaikų darželio Kaune auklėtoja prisiminė vieną pokalbį su neseniai Kaune viešėjusia užsienio lietuvaitė. Šiuoji buvo pasisakiusi, kad Kauno vaikinai "per daug vulgarūs savųjų žmonių tarpe". Karvelytė tai nuomonei pritaria ir piktinasi jaunuoliais, kuriems "negaila laiko prastovėti išsisalvalandas prie jaunimo kavinės ar 'Tulpės' durų... Iš pažiūros jiems nieko neprikūsi - nuauge, gražiai apsirengę, madingai susišu-

Lietuvos prezidentų - Antano Smetonos, Kazio Griniaus ir Aleksandro Stulginskio garbei Michigan City, Ind. pasodintų eglaičių dedikacijos metu Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis sako kalbą.

kavę. Bet kai išgirsti jų kalbą, plaukai šiaušiasi. Beveik į kiekvieną sakinį įterpia keiksmožį... Nestinga panašių 'riterių' fabrikuose, įmonėse, net aukštųjų mokyklų auditorijose". (E.)

KOLCHOZININKŲ VARGAI

Čia keli būdingesni, "Komj. Tiesoje" paskelbti girtuokliavimo Lietuvoje broožai. Veiksmas vyksta "Už taiką" kolchoze, Vilniaus krašte. Brigadininkas P. Borunovas, pasigėręs sumušė paauglį, smogė lazda jo tėvui, jų namuose irkūlė visus langus. Nors Borunovas - kriminalinis nusikaltėlis, jau buvęs teistas, bet... jis visvien buvo paskirtas kolchozo brigadininku. Teismas jį griežtai nubaudė, bet... kolchozo susirinkimas 27 įgaliotinių vardu kreipėsi į vad. Aukščiausią teismą, norėdamas apginti nusikaltėlį.

Kitas vaizdas, Kalvelių vid. mokykloje, taip pat Vilniaus rajone. 10 klasės mokinys Barkovičius apsigėrė, dvejus metus girtuokliavo, buvo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Nei mokytojai, nei mokiniai nereagavo, tik įsikišus organizacijoms, jį pašalino iš komjaunimo.

Trečias vaizdas: Bukiškių kaimo technikos mokykloje vagystės moksleivių tarpe virto dažnu reiškiniu. 1970 metais trečdalis šios mokyklos auklėtinių pateko į vadinamą blavyklą - taigi, jie girtuokliavo.

Kartais darbininkai pasigeria dar prieš darban eidami. (E.)

LIETUVOJE DAUG MAISTO, BET GYVENTOJAMS JO MAŽA

Maisto produktų Lietuvoje pakanka ar ne? Jei spręsti iš oficialių pareiškimų - jų tiek pagaminama, kad sugebama aprūpinti ir Sovietų Sąjungos respublikas ir užsienio kraštus. Tačiau tikrovė yra kitokia, kokią jaučia patys gyventojai.

Vienas padėties gražinimo pavyzdys, tai maisto pramonės ministro pavaduotojo J. Šipylos pasisakymas "Komj. Tiesos" korespondentui. Esą, pramonės įmonių skaičius auga. Panevėžio duonos gamykla teikianti vartotojams 65 tonas duonos gaminių per parą, 1970 metų pabaigoje turėjo pradėti darbą naujas cukraus fabrikas Kėdainiuose, Panevėžio salyklo gamykla. Lietuvos gyventojai gauna daugiau kaip 300 pavadinimų konditerijos gaminių, 84 pavadinimų duonos - pyrago gaminių, daugiau kaip 100 pavadinimų konservų, dietinių ir gydomųjų gaminių ir tt.

Kur toji produkcija iškeliauja? Šipyła čia atsako, kad ji "vis plačiau" keliauja į "tarybinę" ir tarptautinę rinką. Kadangi, kaip jis teigia, Lietuvoje pagaminama "žymiai daugiau produkcijos, negu jos suvartojama", tai į Sovietų Sąjungos rajonus "mes tiekiamo": konditerijos gaminius, konservus, cigaretes, cukrų, makaronus, sirupą, žalią spiritą, kepimo mieles, actą ir daugelį kitų gaminių.

Į užsienį keliauja toki gaminiai: vaisių-daržovių konservai eksportuojami į Vak. Vokietiją, konditerijos gaminiai ir cukrus - į Nigeriją, Siera-Leone, Siriją, Libiją, Egiptą, Iraką. Degtinės - likerio gaminiai išvežami į: Angliją, Kanadą, Australiją, Japoniją,

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos vadovybė, kokia susidarė Vak. Vokietijoje tremties stovyklose. Vaizde matome iš kairės: Henrikas Blazas (miręs), Simas Urbonas, buvęs "Kario" redaktorius (miręs), Jonas Kardelis, buv. "Lietuvos Žinių" red. (miręs), Aleksandras Merkelis, buv. "Lietuvos Aido" red., Alfonsas Braziulis, daugelio laikraščių bendradarbis, antroje eilėje: Jonas Vaidelys, Kazys Obolėnas, buv. "Trimito" red. (miręs), Jeronimas Cicėnas, Vilniaus laikraščių bendradarbis. Kaip matome, pusė šių spaudos darbuotojų jau mirę.

Belgiją, Švediją, Lenkiją ir Rytų Vokietiją.

O kaip su Lietuvos gyventojų aprūpinimu maistu? Šipyła čia pažymi, kad "mums netrūksta problemų ir spręstinių klausimų", esą respublikos gyventojus maisto produktais aprūpiname "gana gerai". Ir toliau jis jau aiškina, kad "mes dar nepajėgiam pilnai patenkinti vartotojų poreikių. Vasaros metu dažnai dar trūksta alaus ir bealkoholinių gėrimų, žiemą - konservuotų agurkų, marinuotų pomidorų, žalių žirnelių. Pagrindinė to priežastis - darbo jėgos stoka ir ypač vasaros metu". Dėl to siūloma, kad jaunimas - studentai ir moksleiviai talkininkautų pramonės rūšis plečiant...

Šipyła neatsakė: kodėl, jei trūksta darbo jėgos, toji maisto pramonė sugeba pagaminti daugiau, negu reikia, maisto produktus išvežti net į Afriką, gausiai aprūpinti sovietines respublikas ir... visvien nesugeba aprūpinti savo gyventojų poreikių. (E.)

DĖLĖS LIETUVOJE VĖL MADOJE

Dalia Zapkuvienė padėjo tirti dėles Lietuvoje - ji ištyrė apie 270 vandens telkinių ir rado 70, kuriuose laikosi medicininė dėlė. "Komj. Tiesa" š.m. balandžio mėn. teigė; kad dėlė, atėjusia iš liaudies medicinos, tokia priemone "nuleisti blogą kraują", Lietuvoje prieš antrąjį pasaulinį karą nemažai domėtasi. Lietuva buvo stambus medicininis dėlių teikėjas Europos kraštams. Po karo ja buvo susidomėta Prancūzijoje, Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje. Šiuose kraštuose dirba laboratorijos, kuriose iš dėlės išskiriamas grynas preparatas - hirudinas.

Galimas dalykas, dėl vaistų trūkumo Lietuvoje, šių dienų Vilniuje vyksta gyva prekyba šiuo "gyvuoju medikamentu". Pasirodo, Vilniaus vaistinė Nr. 2 per mėnesį parduoda daugiau kaip 500 dėlių. Laboratorija per metus dėlių paruošia 10.000, tačiau jų vos pakanka Vilniaus miestui. (E.)

Vilniaus Žalieji ežerai

Niekas taip gamtovaizdžio nepuošia, kaip įvairaus dydžio ir įvairios formos ežerai. Ežeringos Žemaičių aukštumos, bet dar ežeringesnis Aukštaičių kraštas, ypač šiaurės rytų Lietuva. Čia ypatingu ežeringumu pasižymi Žeimenos ir Šventosios upių baseinai. Tarp šių dviejų upių baseinų yra įsiterpęs Riešės upelio baseinas, plytintis į šiaurę nuo Vilniaus ir ištysęs iš vakarų į rytus. Riešės baseine tyvuliuoja 15 įvairaus didumo ežerų. Iš jų didžiausias Riešės ežeras baseino vakaruose (paviršiaus plotas 88,12 ha, didžiausias jo gylis 6,0 m, vidutinis 2,47 m), o įdomiausia Žaliųjų ežerų grupė baseino rytuose. Žymiausi šios grupės ežerai - Gulbinų, Mažųjų Gulbinų ir Kryžiuočių. Kryžiuočių ežeras tvokso į šiaurės rytus nuo Vilniaus. Gal būt, ežero vardas susijęs su kryžiuočiais, kurie antroje XIV a. pusėje ne kartą yra puolę Vilnių ir jo apylinkes. Legenda taip pasakoja. Esą senovėje ant šio ežero ledo įvykęs kruvinas lietuvių mūšis su besiveržiančiais į Vilnių kryžiuočiais. Sunkiai šarvuoti priešai įlūžę ir nugarmėję į ežero dugną. Lyg ir patvirtina legendą pasakojimas, esą žvejai iš tikrųjų Kryžiuočių ežere išgriebę senovinių šarvų dalis.

Pirmą kartą atsilankiusį turistą ar šiaip keleivį pirmiausia nustebina Žaliųjų ežerų aplinkos grožis ir įvairumas. Giedrą vasaros dieną aplinka iš tikro žalia. Saulėje tvиска žali ežerų veidrodžiai. Aukšti ežerų krantai ir šlaitai, apaugę medžiais ir krūmais, dar labiau sustiprina žalsvumo įspūdį.

Greitai galima pastebėti, kad ši ežerų grupė Žaliaisiais ežerais pavadinta ne vien dėl žalios aplinkos, bet ir todėl, kad jų vanduo žalias. Ypač gražus Kryžiuočių ežeras giedrą vasaros dieną. Kodėl gi jo vanduo žalias? Vandens žalsvumo priežastis esama ne vienos. Iš jų svarbiausia - vandens cheminė sudėtis. Didžiausią reikšmę ežero vandens spalvai turi humatai. Jei visai jų nėra, tai vanduo būna mėlynos spalvos, jeigu jų šiek tiek yra - melsvos, jei yra 0,025 mg litre - žalsvai mėlynos, jei 0:050 mg litre - žalios, o jei 2 mg litre - gelsvai rudos. Taip pat yra patirta, kad kietas vanduo irgi būna žalsvos spalvos, o šių ežerų vanduo kietokas, nes aplinkoje karbonatų yra gana daug. Be to, ežero vandens spalvai daug reikšmės turi gausūs žali mikroskopiniai dumbliai. Pagaliau ežerų žalia aplinka vandens žalsvumo įspūdį pabrėžia, padidina.

Toliau į akis krinta ištęsta, bet netiesi ežerų forma ir kad ežerai išsidėstę dviejose lomose, vadinamose rinos: vienoje rinoje tyvuliuoja Kryžiuočių ežeras ir mažas Akies ežeras, o kitoje - Mažųjų Gulbinų, Gulbinų ir du maži Raistelio ir Baraukos Akies ežerai.

Kaip susidarė tos rinos? Visiems žinoma, kad beveik visos Lietuvos teritorijos paviršių suformavo paskutinis apledėjimas, buvęs maždaug prieš 18,000 metų. Jis daug kur paliko kalvynų ir pažemėjimų, kuriuose susitelkė vandenys ir sudarė ežerus. Paskutinis apledėjimas suformavo ir Žaliųjų ežerų rinas ir dubenis. Formavo du veiksniai: nuo tirpstančių ledynų plūstantys vandenys ir užsilikę daubose dideli ledo luitai. Pasitraukus ledynui iš Riešės baseino ir užneštieiems ledo

Brazilijos lietuvių janimas savo stovykloje dainuoja lietuviškas dainas, vadovaujant Alf. Petraičiui.

luitams ištirpus, liko rinos ir jose ežerai.

Ne vienas gamtos mylėtojas susidomi tiksliai ežerų didumu ir gyliu. Kryžiuočių ežero paviršiaus plotas - 55 ha, didžiausias gylis - 38,80 m, vidutinis - 15,21 m. Kas panorėtų apeiti jį aplinkui, turėtų nukeliauti daugiau kaip 5 km kelio. Mažųjų Gulbinų ežero paviršiaus plotas - 10,35 ha, didžiausias gylis - 13,60 m, vidutinis - 5,65 m, krantinės ilgis - 1880 m. Gulbinų ežero paviršiaus plotas siekia 36,75 ha, didžiausias gylis - 11,80 m, vidutinis - 4,16 m, krantinės ilgis 4400 m.

Žalieji ežerai ir jų apylinkės - puiki vieta poilsiui. Vasarą kasdien čia gausu vilniečių. Jie irstosi laiveliais, meškerioja, vaikšto miškingomis pakrantėmis, gėrasi nuostabiais vaizdais.

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS

Mes džiaugiamės lituanistinėmis mokyklomis, kuriose mūsų vaikai pramoksta lietuviškai skaityti ir rašyti. Bet pasirodo, kad ir kitos tautos turi panašias mokyklas. Štai Brooklyne, kur veikė Maironio lituanistinė mokykla, taip pat ir kiniečiai turi šeštadieninę mokyklą. Vaizde matome jauną kinietę mokytoją Grace Chiao Leu, kuri atsidėjus aiškina kiniečių kalbos gudrybes savo mažiems mokiniais. Galim džiaugtis, kad mūsų vaikams žymiai lengviau mokytis lietuviškai, negu kiniečiams, kurie turi nugalėti be galo sudėtingą kiniečių kalbos rašybą.

LIETUVIŲ KALBA SENAJAME VILNIAUS UNIVERSITETE

Po Žečpospolitos padalijimo (1795) Vilniuje sustiprėjo lenkų įtaka. Caro Aleksandro I laikais Lietuvoje oficialiaja buvo palikta lenkų kalba (teismuose, įstaigose, mokyklose). Vilniaus universitetas taip pat tapo lenkų kultūros židiniu. Tai buvo didelė skriauda lietuvių tautai. Tiesa, kai kurie senąjį Vilniaus universiteto profesoriai ir auklėtiniai - Lelevelis, Časkis, Narbutas, Danilavičius, Jaroševičius, Balinskis, Stanevičius, Daukantas domėjosi Lietuvos praeitimi. Tačiau tik Universiteto bibliotekininkas Kazimieras Kontrimas (1776-1836) reikalavo, jog ši aukštoji mokykla būtų lietuvių kultūros, o ne nutautusios bajorijos ir aristokratijos židinys. 1822 m. gegužės 17 d. jis paragino Vilniaus apygardos švietimo globėją (kuratorių) kunigaikštį Adomą Čartoriskį rūpintis, kad būtų įsteigta universitete lietuvių kalbos katedra.

K.Kontrimas įrodinėjo, jog "kadaisė taip galingos tautos kalba būtinai reikalinga ir tinkanti daugeliui lietuvių, lenkų, prūsų, rusų ir totorių istorijos dalykų išaiškinti".

K.Kontrimas griovė lenkiškosios orientacijos inteligentų kartojamus tvirtinimus, esą lietuvių kalba niekas nesidomi ir niekas nenori jos mokytis. Pasak jo, "lietuvių kalbos dėstymo įvedimo Vilniaus universitete visuomenė seniai laukia"... "Tos kalbos turėtų mokytis visi vyriausios seminarijos klierikai, kilę iš Žemaičių vyskupystės, tačiau ji pravartė ir Vilniaus seminarijos klierikams, ir kai kuriems kandidatams iš mokytojų seminarijos. Naudotusi tuo mokslu taip pat būsimieji valdininkai apskrityse, kur lietuvių kalba yra visuotinė, ir tie asmenys, kurie ruošiasi gilesniems šiaurės tautų istorijos tyrinėjimams".

Toliau K.Kontrimas įspėjo, jog lietuvių kalbos mokymo negalima esą pavesti bet kam, kas mano "jog tam pakanka tik kalbėti lietuviškai, nes tokių žmonių mokslas būtų panašus į tokius lietuviškus pamokslus, kurių kaimiečiai daugiausiai nesupranta"... "Tuomet pats dėstomasis dalykas virstų pajuokos bei paniekinimo dalyku. Todėl lietuvių kalbai Vilniaus universitete įvesti būtinai reikalingas jos eruditas", - tęsė K.Kontrimas. Jis siūlė šiam darbui ir kandidatą - L.Uvainį, iš Raseinių apskrities, mokėjusį kelias senąsias ir naujas kalbas, tyrinęs Lietuvos senovę ir rašiusį lietuvių kalbos etimologinį žodyną.

Beje, K.Kontrimas siūlė lietuvių kalbos lektorių kviestis ir iš Karaliaučiaus, bet tai brangiau kainuotų negu raseiniškis L.Uvainis.

ESTIJOJE, Talino valst. dramos teatre neseniai pastatyta Kazio sajės pjesė "Švent-ežeris". 1941 m. Talime buvo pastatyta K. Binkio "Atžalynas", į estų kalbą išverstos (ir kai kurios pastatytos) J.Grušo, A.Griciaus, V.Miliūno, K.Sajos ir kt. pjesės. 1956 m. Estijos mieste Piarnu buvo pastatytos Sajės "Lažybos". Šiais metais Vilijandi teatre pastatyta J.Grušo "Meilė, džiazas ir velnias" ir Piarnu teatre "Tiltas į tolimąją naktį".(E.)

PRANAS IR ALGIRDAS BRAZINSKAI nuosirdžiai dėkoja laisvojo pasaulio lietuviams už jiems teikiamą paramą. TĖVYNĖ 5

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gušen

Didelė daržovių reikšmė

Kas nežino tokio stovio, kai žmogui, padariusiam, rodos, viską, kad tik darbas vyktų sklandžiai, vis dėlto dirbti nesiseka.

Žmogus tarytum sveikas, niekas jam neskauda, o jis jaučiais "kaip nesavas", ir lengviau pasiduoda įvairioms ligoms, susijusioms su peršalimu. Dažniausiai tai įvyksta dėl vitaminų trūkumo.

Daržovės ir vaisiai teikia žmogui ne tik vitaminų, bet ir tų elementarių medžiagų, iš kurių organizme sukuriama būtini produktai gyvybei palaikyti, Tuo labiau, kad kiekviena daržovių ir vaisių rūšis turi tik jai būdingas biologiškai aktyvias medžiagas. Vienos sustiprina kraujagyslių sienelės, suelastindamos ir sutvirtindamos jas, kitos pagerina žarnyno ir virškinimo liaukų darbą. Kuo įvairesnių daržovių ir vaisių patenka į maistą, tuo jis vertingesnis.

Pavyzdžiui, visose žalios spalvos daržovėse yra medžiagų, kurios padeda palaikyti normalią kraujo sudėtį. Jų tarpe vertingiausia yra folinė rūgštis ir vitaminas B12, kurie kartu dar padidina naudingą poveikį. Folinė rūgštis (vitaminas B9) padeda gaminti kraują ir susidaryti antisklerotinei medžiagai - cholinui. Salotos, žaliųjų žirnių žievelės, kopūstų žali lapai turi folinės rūgšties.

Be to, žaliosios daržovės turi karotino -

medžiagos, iš kurios organizme susidaro vitaminas A, padedąs palaikyti sveiką odą, skrandžio gleivinę, žarnyną, bronchus. Vaikams vitaminas A padeda augti. Yra žinoma šio vitamino reikšmė, normalizuojant regėjimą, o pastarųjų metų duomenimis jis kartu su vitaminu E turi antisklerotinį poveikį. Apskritai, maiste būna labai mažai vitamino A, tik žuvies kepenų taukuose jo daug. Įprastinis maistas teikia organizmui tik 25 proc. reikiamo kiekio. Likusius 75 proc. karotino pavidalu turi duoti daržovės ir vaisiai.

Karotino yra ne tik žaliuose, bet ir visuose oranžinio atspalvio vaisiuose bei daržovėse - morkose, pomidoruose, šermukšnio uogose, raudonuosiuose pipiruose, aprikosuose, apelsino žievėse ir kt.

Daržovėse ir vaisiuose yra magnio, kuris padeda sumažinti kraujagyslių spazmus. Jo turi persikai, aprikosai, bulvės, kopūstai, pomidorai.

Vitaminą C galima laikyti visų vitaminų vitaminu. Be jo neapsieina nei vienas apykaitos procesas organizme. Ypač didelį vaidmenį vitaminas C (askorbinė rūgštis) atlieka oksidacijos-reprodukcijos procesuose, sustiprinant kapiliarų sienelės ir užkertant kelią arteriosklerozei.

(PABAIGA KITAME NUMERYJE)

GARSAUS KRYŽIŲ KALNO NEBĖRA

Visi domėjosi įpatingu, visoje Lietuvoje pasižymėjusiu Kryžių kalnu. Meškučių-Šiaulių srityje buvo toks kalnas, kuriame maldingi žmonės buvo pastatę apie 3000 kryžių. Kryžius statė įvairiais tikslais: vieni tuo pareikšdami dėkingumą, kad išsigelbėjo nuo ligų, kiti pažymėdami savo džiaugsmą, kad išsigelbėjo iš kitokių nelaimių. Labai daug kryžių buvo pastatyta bado metais. O pasakojama, kad prasidėjus sovietų okupacijai, kryžiai buvo irgi statomi žuvusių partizanų, ištremtųjų į Sibirą, atminimui. Tad kryžių skaičius buvo dar padidėjęs.

Bet 1961 metais, balandžio 5 d. naktį, visi kryžiai buvo sunaikinti. Mediniai buvo sudeginti, o akmeniniai sudaužyti. Tuo būdu

buvo sunaikintas ano metu Lietuvos žmonėms būdingas paminklas.

SIMAS KUDIRKA BUVO UŽMIRŠTAS

Vliko pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas birželio 8 d. buvo pasiuntęs laišką Valstybės Sekretoriui W. Rogers, užklaudamas, kodėl gegužės 27 d. informaciniame pranešime apie nuteistus Leningrado žydus, nebuvo nieko pasakyta apie Simo Kudirkos nuteisimą Vilniuje.

Liepos 6 d. John D. Scanlon, Sovietų Sąjungos Politinių Reikalų vedėjas, prisiuntė Vlikui tokio turinio raštą:

"Valstybės Sekretorius Rogers pavedė man atsakyti į Jūsų 1971 m. birželio 8 d. laišką, liečiantį Simo Kudirkos tragišką įvykį.

Valstybės Sekretorius yra visiškai tos nuomonės, kaip ir Tamsta, kad nusikaltimas, kuriuo Kudirka buvo tariamai apkaltintas - mėginimas apleisti savo kraštą - daugumos valstybių nelaikomas nusikaltimu. Atvirkščiai, Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, kurios šalys yra JAV ir SSSR, taria, kad apleisti bet kurį kraštą ir sugrįžti į savo paties kraštą, yra neginčijama žmogaus teisė. Tas faktas, kad Valstybės Departamento spaudos atstovas specialiai tos teisės nepaminėjo savo gegužės 27 d. pranešime, jokių būdu nereiškia, kad mes tą teisę mažiau vertiname Kudirkos byloje, negu kitose.

Juozui Bačiūnui, žyriam Amerikos lietuvių veijėjui Chicagoje, Tautinėse kapinėse pastatytas šis paminklas. Prie paminklo jo statytojai Marija Bačiūnienė ir Valdas Adamkus.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Estijos atstovo Ernst Jackson, eiliniu kvietimu, 1971 m. birželio 4 d. Washingtone įvyko Baltijos valstybių diplomatių atstovų pasitarimas. Ta proga pasiinformuota ir pasitarta reikalais, liečiančiais Baltijos valstybes.

* * *

Š.m. birželio 7 d. Lietuvos atstovas ir p. O.Kajeckienė dalyvavo Nikaraguos ambasadoriaus ir ponios Sevilla Sacasa priėmimo, surengtame Nikaraguos Prezidento ir ponios Somoza garbei.

* * *

Lietuvos atstovas J.Kajeckas birželio 20-21 dienomis lankėsi Bostone, kur Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos vardu atsiveikino ir dalyvavo Lietuvos Garbės Konsulo a.a. A.O.Šalnos laidotuvėse.

* * *

Lietuvos atstovas J.Kajeckas, birželio 30 d. dalyvavo Apaštališkojo Delegato Washingtono priėmimo, surengtame minint Šv. Tėvo Pauliaus VI vainikavimo aštuntąją sukaktį.

* * *

Kongo Demokratinės Respublikos ambasadoriaus ir ponios Pierre Ieka kvietimu, Lietuvos atstovas ir p. O.Kajeckienė š.m. birželio 30 d. dalyvavo priėmimo, rengtame Kongo vienuoliktosios nepriklausomybės sukakties proga.

* SOVIETŲ KONSULATO įsteigimas San Francisco mieste sutinka netikėtus sunkumus. Sovietų įgaliotiniai pavedė vietos nejudamojo turto pardavėjui Brown surasti jiems tinkamą pastatą. Jis surado net dvejus tinkamus šiam reikalui ištaigingus namus. Bet ir vieno ir kito pastato savininkai, spaudos pranešimu, nesutinka sovietų atstovams parduoti savo namus.

TĖVYNĖ 6

Lithuanian Festival Chicago, Ill.

Dear SLA Members:

We would like to extend a personal invitation to attend our "LITHUANIAN FESTIVAL" on Sunday August 8, 1971 at Ann's Grove-83rd and South Kean Ave., Chicago, Ill. We can assure you it will be an afternoon of gayety and pleasure. Music for dancing will be supplied by George Jonikas, "Grand Duke" of Lithuanian polka and the Gee Jays. An "Old Tyme" refreshment bar with music and singing with the "Sing-A-Longers" so you can join in and add your voices to the many beautiful folk refrains. The youthful dance team of "Narvaisis and Gurgilas" will delight you with their interpretations of the polka, tango and waltz. Picnicing in the Forest Glen, Polka king and queen dance contest, a gala program under the chairmanship of John G. Evans introducing many special guests. Lithuanian food will be served and over 100 valuable prizes will be awarded. More than 2000 guests joined us last year at our Festival. Won't you become a part of this year's festivities.

SLA Lodge 228

SUGGESTS SOVIET WITHDRAWAL

Soviet withdrawal from the Baltic States was suggested by Representative Gerard R. Ford, the House Republican leader, before some 150 House Members and 250 Jewish leaders on April 29th in Washington. Mr. Ford suggested that Senator Muskie, during his recent visit to Moscow, should have told Premier Kosygin that if the Soviet Union was so insistent upon Israel withdrawal from occupied areas, then it should set an example by withdrawing from Lithuania, Latvia and Estonia. The meeting was organized by the American-Israel Public Affairs Committee.

SELF DETERMINATION AND THE UN

"... During the past 25 years, the United Nations wholeheartedly supported the efforts of colored peoples wanting national independence from Western white rulers... But whenever white people wanted to exercise their right to self-determination, the United Nations not only made no effort to help such movements but invariably supported, morally and politically, the oppressor nation. The peoples of Czechoslovakia, Hungary, Lithu-

ania, Latvia, Estonia, and several others can tell the tale..."

Emery Reeves, author of "The Anatomy of Peace", in the New York Times, May 4, 1971.

LITHUANIAN POLITICAL PRISONERS

The Soviet underground periodical "Chronika Tekushchych Sobyty" (Chronicle of Contemporary events, No. 17, Dec. 31, 1970) lists several Lithuanian victims of political repression. They are:

ALBINAS TELKSNIS, b. 1924, assist. professor at the Kaunas Institute of Botany. Arrested on Sept. 29, 1969, and condemned on April 6, 1970, to three years of hard labor at a camp. He was accused of drafting and planning to distribute a letter, "slandering the party's agricultural economic policies". In fact, all he did was to help an old peasant to draft a list of his complaints. The peasant never mailed the letter of complaints, but after his death it got into the hands of the KGB

ALGIS STATKEVICIUS, b. 1937, former employee of the Social Research Bureau, a section of the Ministry of Finance, arrested on May 18, 1970. Accused of being the author of the books "Critique of the Communist Manifesto" and "Conclusions from Sociological Studies in Lithuania". In the middle of November, 1970, he was sent to a psychiatric hospital for compulsory treatment.

ANTANAS SESKEVICIUS, priest, tried and condemned on September 9, 1970, to one year in a hard labor camp for teaching religion to children in response to the wishes of their parents. Over one hundred priests have signed letters of protest to the Central Committee of the Communist Party in Lithuania and of the Soviet Union.

Significantly, the "crimes" for which these Lithuanians have been sent to forced labor camps - writing economic and sociological analyses or teaching religion to children - are among the rights expressly guaranteed by the UN Universal Declaration of Human Rights, of which the Soviet Union is a signatory.

A CHRONICLE OF CURRENT EVENTS has just passed its third anniversary, despite the increasing efforts of the KGB (the Soviet secret police) to shut down the underground publication. The latest issue, No. 18, surfaced in Moscow in March. It deals with hunger strikes that have taken place during the past six months in psychiatric wards and at the notorious political prison at Vladimir, some 100 miles east of Moscow.

The accounts of activities inside special mental institutions are the most extensive ever carried by the Chronicles. The last issue goes into the case of Vasily I. Chernyshov, arrested in March, 1970, for allegedly distributing anti-Soviet propaganda. He has been in a mental institution for most of the time since his arrest. Early this year Chernyshov smuggled an "appeal to Soviet Society" out of his political section at a psychiatric hospital in Leningrad.

The Chronicle quotes from that appeal: "The statistics are depressing. Political prisoners, on the average, are held for longer than murderers and rapists. I am terribly

afraid of torture. But there is an even worse torture - meddling with my brain with chemical substances. I have now been informed of the decision that I shall be given treatment. Farewell!"

Following the appeal, Chernyshov appeared before authorities on February 16, 1971. His compulsory "treatment" was prescribed after a five-minute interview. This exchange then took place: Chernyshov - "What are you treating me for, I am really not thinking in the same way as before". The reply came from Tamara Anatolevna, one of the doctors: "Can't you get it into your head that we could not care less how you think? The main thing for us is that you shouldn't think at all".

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Liepos 17, 1971

MARĖ JURGELIUNIENĖ, 17 kp., Brockton, Mass., gimusi Shamokin, Pa. Prie SLA prisirašė rugsėjo 1, 1916 m., mirė birželio 6, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui, Albert Jurgelunas.

JUOZAS SEPUTIS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 6, 1936 m., mirė birželio 16, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Vera Seputis.

ONA JANUŠAITIENĖ, 63 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 2, 1939 m., mirė gegužės 21, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai, Sadie M. Paden.

KATRĖ LESČINSKIENĖ, 64 kp., Baltimore, Md., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 4, 1913 m., mirė birželio 14, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui, Frank Lesčinsky.

DANIELIUS RASKEVIČIUS, 76 kp., Brooklyn, N.Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 7, 1934 m., mirė gegužės 18, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Adelei Raskevičienei.

ADELE M. MISEVICH, 77 kp., Rockford, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 4, 1940 m., mirė birželio 16, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės sūnui, Joseph Misevich, Jr.

Viso \$ 2,900.00

Nuo pradžios šių metų viso . . . \$ 59,310.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

G. Kizis, 6 kp., Edwardsville, Pa., už 4 sav. 5 d.

O. Kudzma, 72 kp., Hamilton, Ont. Canada, už 10 sav. 2 d.

J. Simkus, Pittsburgh, Pa., už 11 sav. 6 d.

P. Baksys, 236 kp., Toronto, Ont. Canada, už 11 sav. 6 d.

A. Norusevičius, 352 kp., Detroit, Mich., už 12 sav.

Viso \$ 469.02

Nuo pradžios šių metų viso . . . \$ 8,876.50

**HONORING
U.S. SERVICEMEN
PRISONERS
OF WAR
MISSING AND
KILLED IN ACTION**

6

THIS PHOTOGRAPH MAY BE REPRODUCED FOR PHILATELIC, EDUCATIONAL, HISTORICAL AND MEMORIAL PURPOSES. IT MAY NOT BE USED FOR ADVERTISING PURPOSES, EXCEPT PHILATELIC ADVERTISING.

TFVYNĖ 7.

MIRĖ JONAS RAŠČIUS

Netekome ištikimo ir nuoširdaus mūsų Susivienijimo veikėjo Jono Raščiaus, kuris pastaruosius dešimtmečius buvo SLA 332 kuopos Brooklyne finansų sekretorius. Jonas Raščius buvo artimas Susivienijimo Centrai, nes buvo laikai, kai jis dirbo "Tėvynės" spausdintuveje. Bet ir apleidęs "Tėvynės" spausdinimo darbą, jis nenutraukė asmeninių ryšių su jstaiga. Jis mirė dėl širdies smūgio. Liko jo žmona Ieva ir keturios dukterys - Aldona, Olga, Birutė ir Valerija. O taip pat anūakai ir proanūakai. Velionio Jono Raščiaus pareigingumas buvo pavyzdingas ir jis tuo žvilgsniu priklauso senesniam mūsų Susivienijimo kartai, kuri išugdė ir sustiprino savo organizaciją.

* LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ Sąjunga paskalbė centro valdybos rinkimus. Iki šio laiko valdyba buvo Detroito, jos pirmininkas rašytojas Vytautas Alantas. Rinkimai vykdomi korespondenciniu būdu ir baigsis rugpiūčio 1 dieną. Rinkimų komisiją sudaro - S. Garliauskas, A. Grinius ir A. Žiedas.

* JURGIS JANAVIČIUS, kuris gyvena Australijoje, rašo poeziją anglų kalba ir jo kūriniai spausdina Australijos laikraščiai. Jis jau turi išleidęs savo poezijos rinkinį, pavadintą "Journey to the Moon".

* ALGIRO GRIGAIČIO foto meno parodą Chicagoje, M. Čiurlionio galerijoje, surengė Santara-Sviesa. Buvo išstatyta 130 vaizdų. Algirdas Grigaitis yra linkęs į moderninę eksperimentinę foto meno kryptį.

* LIETUVIŲ konservatorių klube Clevelande rugpiūčio 29 d. šerifas Ralph Kreiger skaitys paskaitą tema: - "How Sweet the Poppy".

* LIETUVIŲ Kultūrinio darželio 35 metų sukaktis šiemet paminėta liepos 18 d.

* ALGIS BUTKUS, inž. Juozo Butkaus iš New Yorko sūnus, kuris tarnauja Vietname karo dalinyje, yra paskelbtas birželio mėnesio pasižymėjusiu kariu.

* OPEROS DIRIGENTAS Vytautas Marijošius šiemet sulaukė 60 metų amžiaus. Ši sukaktis buvo paminėta jo artimųjų ir bičiulių tarpe. Iškilmėse dalyvavo kompozitoriai Jeronimas Kačinskas ir Julius Gaidelis.

* VACYS DAUNORAS, Vilniaus operos bosas, Maskvoje dalyvavo dainininkų konkurse ir gavo teisę dalyvauti tarptautiniame dainininkų konkurse kuris įvyks Prancūzijoje, Tuluzos mieste ateinančio spalio mėn.

* DIDŽIOSIOS BRITANIJOS lietuvių ekskursija žada ateinančiais metais atvykti į Ameriką ir dalyvauti Tautinių Šokių šventėje.

* DANUTĖ ŽUKAUSKAITĖ, kuri Chicagoje baigė Alliance kolegiją, dabar gavo Kosciuškos vardo stipendiją ir Krokuvos universitete pasiryžo studijuoti slavų kalbas.

* JONAS MALIŠAUSKAS Kenosha, Wis. liepos 18 d. surengė pavergtų tautų garbei iškilmes.

* LIETUVIAI VARGONININKAI dideliu pasisekimu koncertavo užsieniuose - Giedrė Lukšaitė turėjo koncertą krovuvos filharmonijoje, o L. Digrys padarė gerą įspūdį Bratislavoje, Čekoslovakijoje.

* "TRIMITAS" - Lietuvoje veikęs mėgėjų ansamblis, dabar paverčiamas profesiniu vienetu. Jo dirigentas R. Balčiūnas apie tolimą darbą taip pasakė: "Paruošime dvi skirtingas programas. Pirmoje bus populiarūs ir klasikinė muzika, o koncertuose dalyvaus operos ir filharmonijos solistai. Antroje programoje vyraus grynai pramoginė muzika, kurią papildys estrados dainininkai ir šokių grupė".

* PLUNKSNOS KLUBAS Sydneyje rengia Pulgio Andriušio paminėjimą. Šio klubo pirmininku yra poetas Vincas Kazokas.

* ASTRA IR ALFREDAS (dvyniai) Šalčiai, Vak. Vokietijoje garsėja savo estradinėmis dainomis.

* JONAS JASAITIS ir Julius Pakalka Chicagoje vadovavo liepos 17 d. vykusiame Pavergtų Tautų paradiui.

* GINTARO KAROSO vadovaujama jaunimo ekskursija keliauja po plačiąją Ameriką. Šios ekskursijos automobiliai papuošti tokiais plakatais: - Lithuania Express, Lithuania Wants Freedom, Russia get out of Estonia, Latvia and Lithuania.

* E. KARDELIENĖS muzikos studija birželio 19 d. Montrealyje surengė mokinių koncertą. Dalyvavo 12 jaunų muzikos studentų. Jie jau yra padarę didoką pažangą. Susirinkusieji labai šiltai priėmė Kristiną ir Virginiją Gudaites, M. Kondziolką, S. Gudaitę, K. Kondziolką, Ireną, Joną ir Juliją Adomonių, J. Škardžių, L. ir M. Hogan ir D. Styraitę.

* MASKVOJE, Centraliniuose Telegrafo rūmuose susirinko 44 žydų būrys ir paskelbė bado streiką. Bet Maskvos policija liepos 15 d. šią demonstraciją sustabdė ir suareštavo 30 žydų. Badaujantieji reikalavo, kad jie būtų išleisti į Izraelį.

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartu į savaitę
Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00
Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

—Laidžia—

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestiuose metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusei metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsieniuose metams - \$21.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiūlysite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-čius metų. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Tel. 296-2244

SHALINS

(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
pride Forest P'way stores
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS